

Wymagania ogólne na poszczególne oceny

„Słowa z uśmiechem”

Klasa VI

ZAKRES: KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Uczeń:

WYMAGANIA - Ocena

| dopuszczający | dostateczny | dobry | bardzo dobry | celujący |
|--|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • czyta sprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów • określa temat oraz główną myśl tekstu • używa ze zrozumieniem pojęć: autor, narrator, czytelnik, słuchacz do określenia nadawcy i odbiorcy wypowiedzi • rozpoznaje tekst informacyjny, literacki i reklamowy • odczytuje informacje zawarte w tekście reklamowym • odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych, | <ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio • wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście <ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie wszystkich wypowiedzi nauczyciela i uczniów • samodzielnie wydobywa z tekstu wiele informacji • wyjaśnia na przykładach, co odróżnia autora od narratora oraz nadawcę od odbiorcy wypowiedzi • objaśnia różnice między tekst informacyjnym, literackim i reklamowym • wskazuje opinie w tekście reklamowym • hierarchizuje informacje • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • odróżnia kłamstwo od fikcji literackiej • określa relacje między częściami składowymi wypowiedzi, | <ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój i emocje bohaterów • nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy • funkcjonalnie wykorzystuje informacje zawarte w tekście • określa relacje autor –narrator – czytelnik (słuchacz) oraz nadawca – odbiorca wypowiedzi • porównuje wybrane elementy tekstów informacyjnych, literackich i reklamowych • określa funkcję różnych informacji w tekście • funkcjonalnie wykorzystuje informacje wyrażone pośrednio do opisu różnych elementów świata przedstawionego w utworze • nazywa emocje postaci ukazanych w różnych tekstach kultury (m.in. obraz, rzeźba, fotografia), wyrażane za pomocą różnych form ekspresji | <ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści • wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu • wyjaśnia funkcję nadawcy i odbiorcy w odniesieniu do różnego typu wypowiedzi • określa funkcje tekstu informacyjnego, literackiego i reklamowego • wykorzystuje wiedzę na temat niewerbalnych środków komunikowania się w opisie postaci ukazanych w różnych tekstach kultury • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury • obiektywnie komentuje sytuację bohatera • w ocenie postaci literackiej bierze pod uwagę motyw jej postępowania | <ul style="list-style-type: none"> • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury • twórczo wykorzystuje informacje z przeczytanych tekstów • stawia pytania problemowe w odniesieniu do przeczytanych tekstów • w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motyw ich działania oraz kontekst sytuacyjny • formułuje oceny moralne dotyczące bohaterów i ich postępowania, odwołując się do uniwersalnych wartości etycznych • twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów literackich • wyraża opinie na temat tekstów literackich, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym |

| | | | | |
|---|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego wyraża swój stosunek do postaci ukazanych w różnych tekstach kultury rozpoznaje różne teksty kultury (tekst literacki, film, przedstawienie teatralne, balet, dzieło muzyczne, obraz, rzeźbę, fotografię, przedmioty sztuki użytkowej) odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości wskazuje prawdopodobne (realistyczne) i nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego rozpoznaje w tekście literackim porównanie, przenośnię, epitet (w tym uosobienie i ożywienie) i wyraz dźwiękonaśladowczy rozpoznaje wers, zwrotkę, rym, rytm, refren w utworze literackim rozpoznaje wiersz rymowany i wiersz biały wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakterystyka, kostiumy, rekwizyty) | <ul style="list-style-type: none"> nazywa emocje postaci literackich, komiksowych, filmowych wyrażane mimiką, gestami i postawą opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich i filmowych określa sytuację bohatera literackiego i filmowego ocenia postać prezentowaną w tekście kultury, odróżnia tekst literacki od publicystycznego, odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantastyki i science fiction objaśnia funkcję porównania, przenośni, epitetu i wyrazu dźwiękonaśladowczego w tekście literackim objaśnia czynniki wpływające na rytm utworu rozpoznaje wiersz ciągły i stroficzny posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką teatru używa ze zrozumieniem pojęć kino familijne, serial telewizyjny | <ul style="list-style-type: none"> zestawia sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami wskazuje środki artystyczne dla różnych tekstów kultury wyjaśnia, czym charakteryzuje się wiersz wolny wyjaśnia, czym różni się kabaret od innych widowisk teatralnych objaśnia cechy filmu kultowego identyfikuje talk-show jako program rozrywkowy odróżnia fabułę od akcji określa motywy działania bohatera rozpoznaje różne odmiany powieści, np. przygodową, podróżniczą, obyczajową, psychologiczną, historyczną, charakteryzuje świat fikcji artystycznej wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni, utworu fantastyki i science fiction odczytuje proste symbole i alegorie przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści podejmuje próby definiowania wartości wpisanych w teksty kultury | <ul style="list-style-type: none"> używa pojęć charakterystycznych dla wybranej dziedziny sztuki w opisie tekstu kultury określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji artystycznej wskazuje elementy fantastyczne jako jedną z cech gatunkowych ballady objaśnia funkcję różnych językowych środków stylistycznych używa funkcjonalnie pojęć wers, zwrotka, rym, rytm, refren podczas analizy wiersza, objaśnia związki między budową i znaczeniami utworu poetyckiego określa elementy charakterystyczne dla widowiska baletowego określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego wyraża opinię na temat programów telewizyjnych o charakterze rozrywkowym, określa funkcję retrospekcji w utworze literackim używa ze zrozumieniem pojęć usposobienie, charakter, temperament podczas charakterystyki bohatera objaśnia cechy charakterystyczne wybranych konwencji literackich, np. fantastyki, science fiction interpretuje teksty kultury na poziomie kontekstualnym objaśnia uniwersalny charakter przesłania bajek, baśni, mitów, legend i przypowieści | <ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty ikoniczne na poziomie przenośnym podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich, historycznych, kulturowych |
|---|--|--|--|--|

| | | | | |
|---|---|---|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, scena, gra aktorska) • odróżnia telewizyjny program informacyjny od programu rozrywkowego • wyodrębnia wątki i wydarzenia w tekście oraz omawia akcję • przedstawia informacje i formułuje opinie na temat bohatera • identyfikuje opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks, • odczytuje wartości oraz antywartości wpisane w teksty kultury, np. dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna, miłość – nienawiść, wierność – zdrada, zdrowie – choroba • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego | <ul style="list-style-type: none"> • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) • wskazuje wydarzenia zawiązujące akcję, punkt kulminacyjny oraz rozwiązanie akcji • charakteryzuje bohatera • wymienia najbardziej charakterystyczne cechy różnych gatunków literackich • odczytuje przerośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych • wskazuje różnice między bajką i baśnią • zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony • odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przerośnym • objaśnia morał bajki | <ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki | <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty kultury przez pryzmat wartości wpisanych w te dzieła, • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami | |
|---|---|---|--|--|

ZAKRES: KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

Ocena

| dopuszczający | dostateczny | dobry | bardzo dobry | celujący |
|--|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki i spójniki • rozpoznaje podmiot orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu • rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdania pojedyncze i złożone oraz równoważniki zdań • rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, rodzajów gramatycznych, czasów odmiennych części mowy • rozróżnia i poprawnie zapisuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące | <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia różnice między podstawowymi częściami mowy • rozpoznaje elementy manipulacji językowej • określa funkcje części składowych wypowiedzi • korzysta ze słowników frazeologicznego oraz poprawnej polszczyzny • korzysta z informacji zawartych na tematycznych portalach internetowych • objaśnia funkcję różnych części zdania • rozpoznaje różne typy zdań złożonych współrzędnie i określa ich funkcję • określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu • używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi | <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście instrumentację głoskową, przerzutnię, neologizmy, archaizmy i określa ich funkcję • rozpoznaje rymy męskie i żeńskie oraz dokładne i niedokładne oraz określa ich funkcję w utworze • stosuje zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • stosuje zasady dotyczące użycia znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, wykrzyknika w zapisie zdań złożonych i pojedynczych • odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych oraz synonimy od antonimów | <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • funkcjonalnie stosuje różne formy trybu czasownika w swoich wypowiedziach • poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy zawierające trudności w zakresie pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, – wielką i małą literą, – ą i ę, – połączeń literowych en, em, on, om – i po spółgłoskach, – końcówek -i, -ii, -ji, – końcówek -em, -om, – przedrostków i przyrostków, – przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych • poprawnie oznacza wszystkie spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne • prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników | <ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • celowo i funkcjonalnie używa różnych znaków interpunkcyjnych • używa zdrobnień, zgrubień oraz wyrazów nacechowanych emocjonalnie odpowiednio do przyjętego celu wypowiedzi • funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie i podrzędnie złożone różnego typu • poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie • prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników |

| | | | | |
|---|---|--|--|--|
| | <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego i zna ich funkcję • określa funkcję w tekście zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych, zdań pojedynczych i złożonych oraz równoważników zdań • określa funkcje form przypadków, liczb, osób, rodzajów gramatycznych, czasów w wypowiedzi • przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie oraz zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu • przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej • zna wybrane zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych i stara się je stosować • zna zasady użycia znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, wykrzyknika i stara się je stosować w zapisie zdań złożonych i pojedynczych | | <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach • stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne wyrazów odmiennych • funkcjonalnie używa różnych stopni przysłówka w swoich wypowiedziach | |
| <p>ZAKRES: TWORZENIE WYPOWIEDZI Uczeń:</p> | | | | |

Ocena

| dopuszczający | dostateczny | dobry | bardzo dobry | celujący |
|---|---|---|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, gratulacje, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcję, przepis) • odczytuje informacje zawarte w tekście reklamowym • dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej i zamierzonego celu • formułuje poprawnie zbudowane i logiczne pytania do tekstu • tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, radę, podziękowanie, przeproszenie • redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list oficjalny, list prywatny, kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zawiadomienie, zaproszenie, życzenia, gratulacje, instrukcję, proste notatki w różnych formach redaguje według podanego wzoru opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie | <ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się poprawnie i logicznie na podane tematy związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury • odróżnia formy gatunkowe wypowiedzi • wyodrębnia w tekście części składowe i dostrzega relacje między nimi • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, prezentuje własne zdanie • czytając głośno, przekazuje intencję utworu, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne w tekście • opowiada o wybranych wydarzeniach z fabuły utworu • wygłasza teks z pamięci • stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia, gratulacje) • formułuje pytania o zróżnicowanej budowie • posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności • redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi | <ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • rozpoznaje różne środki językowe i pozajęzykowe użyte w tekście reklamowym • objaśnia funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi • dostrzega związki między dostosowaniem sposobu wyrażania się i skutecznością komunikacji • formułuje pytania związane z metaforycznymi znaczeniami utworu • podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się, • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • posługuje się odpowiednimi argumentami, wyrażając swoją ocenę postaci, <ul style="list-style-type: none"> • redaguje rozwinięte, poprawne stylistycznie opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie, • samodzielnie rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach wypowiedzi • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego i szczegółowego • formułuje poprawnie zbudowane argumenty i kontrargumenty w dyskusji | <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie używa różnych środków językowych w swoich wypowiedziach • świadomie i celowo stosuje elementy stylizacji językowej w swoich wypowiedziach pisemnych • formułuje pytania o charakterze filozoficznym • stosuje świadomie w swoich wypowiedziach elementy perswazji językowej • celowo wykorzystuje różne typy wypowiedzeń dla osiągnięcia zamierzonych efektów • funkcjonalnie wykorzystuje różne typy podmiotów i orzeczeń oraz inne części zdania w swoich wypowiedziach • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując funkcjonalnie i celowo różnorodne środki językowe, <ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawne, charakteryzujące się bogactwem językowym opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie • używa różnych rozwiązań kompozycyjnych i graficznych eksponujących ważne treści w tekście | <ul style="list-style-type: none"> • redaguje bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane programem nauczania • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • podejmuje działalność literacką i kulturalną • prowadzi blog internetowy • redaguje twórcze, oryginalne teksty informacyjne o szkole przeznaczone do gazetki lub na stronę internetową • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach recytatorskich i krasomówczych • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach literackich, ortograficznych |

| | | | | |
|--|---|--|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • wydziela margines, stosuje akapity i dba o estetykę tekstu • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi | <ul style="list-style-type: none"> • redaguje samodzielnie opowiadanie z dialogiem i elementami opisu, opis przedmiotu, opis postaci, opis miejsca, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, dziennik, pamiętnik, sprawozdanie, streszczenie • stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny • sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób | <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie używa akcentu zdaniowego do wyeksponowania znaczeń wypowiedzi • używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących | <ul style="list-style-type: none"> • dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego | |
|--|---|--|---|--|

ZAKRES: SAMOKSZTAŁCENIE

Uczeń:

Ocena

| dopuszczający | dostateczny | dobry | bardzo dobry | celujący |
|---|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych • samodzielnie wyszukuje hasła w encyklopedii tradycyjnej oraz internetowej • rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) | <ul style="list-style-type: none"> • zna budowę i funkcję słowników wyrazów obcych, frazeologicznego oraz poprawnej polszczyzny • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii | <ul style="list-style-type: none"> • świadomie wykorzystuje tempo mówienia i intonację podczas opowiadania • czytając głośno, stosuje odpowiednią intonację i właściwie akcentuje wyrazy • opowiada fabułę krótkiego utworu epickiego lub fragmentu powieści • recytuje tekst poetycki oraz fragmenty prozy • używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji | <ul style="list-style-type: none"> • przestrzega wszystkich zasad kultury dyskusji • czytając tekst, uwzględnia jego organizację rytmiczną, • funkcjonalnie używa różnych środków językowych i pozajęzykowych w celu zainteresowania słuchaczy, • głosowo interpretuje tekst | <ul style="list-style-type: none"> • chętnie czyta i zna wiele tekstów literackich i kulturowych, • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego, • samodzielnie i twórczo korzysta z różnych źródeł informacji, • dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych |

| | | | | |
|---|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">• nazywa reakcje czytelnicze• operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze, społeczne i kulturowe | | | | |
|---|--|--|--|--|

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Opracowały: E. Rol, A. Wierbowska